

การวิเคราะห์กรอบ TQF ระดับคุณวุฒิปริญญาตรี ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้แนวคิดของกฤษณมูรติ

An Analysis of Thailand Qualifications Framework for Bachelor's Degree Level in Morals and Ethics according to Krishnamurti's Concept

พกุล แองเกอร์¹

Pakul Anger

Abstract

Having used Krishnamurti's concept on morals to analyze Thailand Qualifications Framework for Bachelor's Degree Level in Morals and Ethics created by Commission on Higher Education which specifies that graduates must be able to handle moral problems in the society by using the judgments of values, feelings of others, basic values, professional ethics, and presenting ways to handle moral problems based on Krishnamurti's concept, it has been found that values and etiquettes are the traditional patterns of belief and if we follow those traditional patterns out of fear, the morals that we have attained will not be considered real. Moreover, it also leads us to having conflicts with those who have different set of belief. Therefore, to develop individuals who can solve moral problems, we should cultivate one's order in mind and freedom so that one will not cling on to the traditional belief out of fear; instead, one will be able to make their own decisions with free will. To develop the order in mind, one should be taught about disciplines by learning with open-mindedness and being able to love everything for the rest of one's life.

Key Words: Krishnamurti, Thailand, qualifications framework for bachelor's degree level, order in mind

บทคัดย่อ

การนำแนวคิดของกฤษณมูรติเรื่องคุณธรรม มาวิเคราะห์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีด้านคุณธรรม จริยธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่ง

---

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

Assistant Professor, School of Humanities, Bangkok University, Rangsit Campus

กำหนดให้บัณฑิตต้องมีความสามารถจัดการปัญหาคุณธรรม จริยธรรมในสังคม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ และนำเสนอวิธีการจัดการปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามทัศนะของกฤษฎมูรติ มีข้อสรุปว่า ค่านิยมและจรรยาบรรณถือเป็นแบบแผนความเชื่อเดิมจากอดีต และหากกระทำตามแบบแผนความเชื่อเดิมจากอดีตด้วยความกลัวจะไม่ถือเป็นคุณธรรมที่แท้จริง และยังส่งผลให้บุคคลต้องขัดแย้งกับผู้อื่นที่มีแบบแผนความเชื่อที่แตกต่างออกไปด้วย ดังนั้น การพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถจัดการปัญหาคุณธรรมของสังคม จะต้องมุ่งสร้างระเบียบในใจ และการมีอิสรภาพ เพื่อจะไม่ยึดติดกับแบบแผนความเชื่อเดิมด้วยความกลัว แต่เลือกตัดสินใจกระทำด้วยตัวเอง การสร้างระเบียบในใจทำได้โดยปลูกฝังผู้เรียนให้มีวินัยซึ่งหมายถึงการเรียนรู้ด้วยใจที่เปิดกว้างและสามารถที่จะรักทุกสิ่งได้จนตลอดชีวิต

คำสำคัญ: กฤษฎมูรติ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ระเบียบในใจ

บทนำ

ในปี พ.ศ.2552 กระทรวงศึกษาธิการประกาศเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework: TQF) ซึ่งหมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง จากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับคุณวุฒิที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิชา ฯลฯ รวมถึงมาตรฐาน การเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิ ได้แก่ การกำหนดให้ทุกสถาบันการศึกษาต้องพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนรวม 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะ ทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นอันดับแรก เพราะเห็นว่าจะต้องปลูกฝังเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณธรรมเสียก่อน จึงจะสามารถ พัฒนาประเทศในทางที่ถูกต้อง และไม่เป็นปัญหาของสังคมต่อไป ดังนั้น จึงได้กำหนดลักษณะ ของคุณธรรม จริยธรรมที่จะต้องพัฒนาให้มีขึ้นสำหรับคุณวุฒิทุกระดับไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะกรณีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ซึ่งถูกกำหนดไว้ ดังนี้

*สามารถจัดการปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจ
ทางค่านิยมความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ
แสดงออก ซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย
มีความรับผิดชอบต่อ สัตว์ สัจจ สละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น
และเข้าใจโลก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2552, 9)*

โดยเหตุที่การศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นการศึกษาที่รองรับเพื่อพัฒนาเยาวชนหนุ่มสาวจำนวนมาก และเป็นไปได้ที่จะเป็นโอกาสสุดท้ายของเยาวชนที่จะได้ใช้ช่วงเวลาสำคัญของชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการบ่มเพาะปลูกฝังขัดเกลาวิถีคิดหรือวิถีชีวิตที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ เมื่อมีข้อเสนอใดๆ ต่อการพัฒนาคุณธรรมสำหรับเยาวชนในระดับปริญญาตรีจึงควรได้รับการใคร่ครวญอย่างรอบคอบ ดังนั้น เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ๆ ต่อการพิจารณากรอบ TQF จึงนำแนวคิดของนักปรัชญาชื่อ กฤษณมูรติ (Jiddu Krishnamurti ค.ศ.1895 - 1986) มาใช้วิเคราะห์กรอบดังกล่าว

ทัศนะที่โดดเด่นของกฤษณมูรติ คือ ความเห็นว่าการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งต่างๆ ในสังคม ต้องมาจากการปลดปล่อยมนุษย์ให้เป็นอิสระจากเงื่อนไขทั้งปวง การนำทัศนะของกฤษณมูรติมาวิเคราะห์กรอบ TQF จึงเป็นไปเพื่อสรุปว่า การกำหนดให้ใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ในการจัดการปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนั้น ยังมีข้อจำกัด เพราะหากใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมและจรรยาบรรณด้วยความกลัวแล้วจะมีส่วนสนับสนุนให้เกิดความขัดแย้งในสังคมแทนที่จะช่วยแก้ไขปัญหาลำและนำเสนอความหมายใหม่ของคำว่าวินัยซึ่งมีปรากฏอยู่ในกรอบ TQF อยู่แล้วว่าจะป็นวิธีจัดการปัญหาคุณธรรมในสังคมที่ได้ผลอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ข้อจำกัดของกรอบ TQF ที่ใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพในการจัดการปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมตามทัศนะของกฤษณมูรติ
2. เพื่อนำเสนอวิธีการจัดการปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามทัศนะของกฤษณมูรติ

ขอบเขตการศึกษา

ผู้เขียนศึกษาเอกสารเพื่อแสวงหาคำตอบเรื่องความหมายของคุณธรรมตามทัศนะของ กฤษณมูรติ และการให้ความหมายคำสำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้ และวินัย เพื่อใช้วิเคราะห์กรอบ TQF ระดับปริญญาตรี ที่ระบุคุณสมบัติของบัณฑิตให้สามารถใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ในการจัดการปัญหาคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ และนำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาคคุณธรรมของกฤษณมูรติ

อนึ่ง เพื่อรักษาคุณค่าสาระผลงานของกฤษฎณมูรติ ผู้เขียนจึงขออนุญาตคัดลอกข้อความบางส่วนจากงานแปลบทสนทนาของท่านซึ่งมูลนิธิอันวิภษณาจัดพิมพ์ขึ้นในลักษณะเปรียบเทียบภาษาอังกฤษและภาษาไทยประกอบการเขียนบทความ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจแนวความคิดของกฤษฎณมูรติด้วยตนเอง และในส่วนที่ผู้เขียนวิเคราะห์เชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ นั้นเป็นความเห็นส่วนตัวซึ่งผู้ศึกษากฤษฎณมูรติท่านอื่นๆ อาจไม่เห็นพ้องด้วย

วิธีการศึกษา

บทความนี้เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเอกสารจำนวนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับคำสอนของกฤษฎณมูรติ
2. ศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่ได้มา และวิเคราะห์ตามขอบเขตการศึกษา
3. ผลการศึกษา และสรุปผล

ผลการศึกษา

1. ข้อจำกัดของกรอบ TQF ที่ใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพในการจัดการปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ผลการศึกษาการนำแนวคิดของกฤษฎณมูรติมาวิเคราะห์กรอบ TQF ทำให้พบข้อจำกัดของการใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพในการจัดการปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ โดยพิจารณาจากคำอธิบายเรื่องความหมายของคุณธรรม ดังนี้

1.1 คุณธรรม จริยธรรม ที่อิงกับค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพจะไม่ใช้ “คุณธรรมที่แท้จริง” หากกระทำเพราะความกลัว

กฤษฎณมูรติเห็นว่าคุณธรรมที่แท้จริงต้องทำโดยปราศจากความกลัว ความเห็นแก่ตัว และความต้องการผลตอบแทน เกณฑ์ตัดสินที่ว่ากระทำใดเป็นการกระทำที่ดีนั้นพิจารณาที่การทำด้วยระเบียบในจิตใจ (order) และอิสรภาพ (freedom) เป็นสำคัญ

ระเบียบในจิตใจเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใส่ใจผู้อื่น ฝ้าดู การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ผลที่ได้จากการสังเกตเพื่อนมนุษย์และสิ่งรอบตัว คือ ระเบียบในจิตใจ การใส่ใจผู้อื่นทำให้บุคคลคิดถึงตัวเองน้อยลง และคิดถึงผู้อื่นมากขึ้น จนตระหนักในความสัมพันธ์ที่ทุกสิ่งเชื่อมโยงต่อกันและดำเนินชีวิตบนความสัมพันธ์นั้น เช่น การนัดหมายกับคนรักและพยายามไปให้ตรงเวลาเพราะเกรงว่าหากช้าแล้วจะต้องโกรธกัน ความพยายามตรงต่อเวลาเช่นนี้ยังไม่ถือเป็นคุณธรรมที่แท้จริง เพราะเกิดจากความกลัว แต่หากตรงต่อเวลาเพราะความใส่ใจ ไม่ต้องการให้คนรักต้องรอ นี่คือ “คุณธรรมที่แท้จริง” เพราะเป็นระเบียบในจิตใจของ

การตรงต่อเวลา และความใส่ใจเช่นนี้จะต้องกระทำเสมอกันทั้งกับบุคคลทุกคนทุกระดับในสังคม

อิสรภาพ คือการพ้นจากความรู้สึกว่าจะต้องทำตามแบบแผนอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะความกลัว แบบแผนมีที่มาจากจารีตประเพณี ค่านิยมของสังคม แม้กระทั่งความเชื่อทางศาสนา เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นผลสรุปจากอดีตที่ได้กำหนดเป็นกรอบให้ปฏิบัติ อิสรภาพจึงเป็นการพ้นจากความกลัว ได้เป็นไทแก่ตัว และการปกครองตนเอง เมื่อบุคคลมีอิสรภาพย่อมเห็นสิ่งต่างๆ อย่างถ่องแท้หรือเป็นการเห็นสิ่งต่างๆ ในความสัมพันธ์กับปัจจุบัน มิใช่เห็นตามแบบแผนของอดีต ทำให้การพิจารณาสิ่งต่างๆ เป็นไปอย่างบริสุทธิ์

ตัวอย่างของการขาดอิสรภาพที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความเห็นของชายหนุ่มต่อหญิงสาวที่ไม่สามารถคบหาดูใจเธออย่างจริงจังได้ เพราะเธอมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายมาแล้วหลายคน ความเห็นของชายหนุ่มผูกติดกับแบบแผนความเชื่ออย่างหนึ่ง ทำให้เขาไม่มีอิสระในการทำความรู้สึกกับผู้หญิงที่สร้างความประทับใจให้ได้ แต่ถ้าเขามีอิสรภาพแล้วย่อมสลัดทิ้งความกลัวการถูกหัวเราะเยาะ และแนวความคิดทั้งหมดเกี่ยวกับการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมของหญิงสาวในอดีตได้ เป็นต้น

Only out of freedom can come virtue...คุณงามความดีเกิดขึ้นได้จากอิสรภาพเท่านั้น...Freedom does not exist without order. The two go together. If you cannot have order, you cannot have freedom. The two are inseparable...อิสรภาพเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีระเบียบ สองสิ่งนี้ร่วมทางไปด้วยกัน ถ้าเธอไม่มีระเบียบเธอก็จะไม่มีอิสรภาพ สองสิ่งนี้แยกจากกันไม่ได้ (กฤษณมูรติ 2546ก, 112-113; 2549, 48-49)

1.2 คุณธรรมในสังคมที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตตามจารีตประเพณี แบบแผนทางศีลธรรมที่มีอยู่แต่เดิม โดยไม่ส่งเสริมให้มีอิสรภาพ ย่อมเป็นสิ่งไร้คุณธรรม

ในบทสนทนาเรื่อง คุณธรรม มีผู้ถามว่า การมีคุณธรรมหมายถึงอะไร กฤษณมูรติ (2546ก) ตอบว่า “Can we discard the morality of society which is really quite immoral? เราจะโยนเรื่องคุณธรรมของสังคมทิ้งเสียได้ไหม เพราะแท้จริงแล้วคุณธรรมของสังคมนั้นไร้คุณธรรม” (110-111)

“คุณธรรมของสังคม” จะกลายเป็นสิ่งไร้คุณธรรมก็ต่อเมื่อเชื่อมโยงกับความกลัวในใจคน เช่น ไปสนับสนุนให้เกิดความกลัวว่า หากไม่ปฏิบัติตามศีลธรรมหรือไม่เป็นคนดีตามที่สังคมต้องการแล้วจะไม่ใช่ที่ยอมรับ ทำให้ถูกตำหนิ ตีฉินินทา ชีวิตประจำวันยุ่งยากไม่เป็นปกติสุข และยังรวมถึงการสร้างเงื่อนไขผลตอบแทนต่างๆ เช่น การสร้างเงื่อนไขความประพฤติดีเข้ากับรางวัล และเงื่อนไขความประพฤติที่ไม่ถูกต้องเข้ากับการลงโทษ เป็นต้น

การยึดถือ “คุณธรรมในสังคม” ด้วยความกลัวยอมทำให้ผู้กระทำรู้สึกปลอดภัยแต่หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะได้รับผลอีกอย่างหนึ่งติดตามมา กล่าวคือ ความขัดแย้งกับผู้ยึดถือหลักคุณธรรมในสังคมหรือจริยธรรมที่แตกต่างจากตัวเอง ซึ่งนำไปสู่ความเกลียดชัง ความรุนแรง จนอาจถึงสงครามซึ่งกฤษฎมูรติเห็นว่า สิ่งนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดความขัดแย้งในสังคม และหากไม่ขจัดสาเหตุนี้ ความขัดแย้งในสังคมก็จะไม่มีทางหมดไปได้

ตัวอย่างของการยึดถือคุณธรรมในสังคมด้วยความกลัวจนทำให้เกิดความขัดแย้งสามารถพบได้จาก การตรวจสอบตัวเองหรือบุคคลใกล้เคียงได้ว่าได้เปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนยึดถืออยู่ว่าถูกต้องกว่าอีกความเชื่อหนึ่งหรือไม่ หากพบว่าใช่ นั่นคือคำตอบว่าเราดำเนินชีวิตที่ขัดแย้งแบ่งแยกกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา สิ่งนี้เกิดขึ้นทั่วไป และเป็นการกระทำซ้ำๆ ที่ทำให้มนุษย์โดยรวมไม่พบชีวิตที่ปกติสุข

1.3 การกำหนดกรอบ TQF ให้ใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นการเน้นย้ำให้จัดการปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้จารีตประเพณี แบบแผนทางศีลธรรมที่มีอยู่แต่เดิม ซึ่งหากกระทำตามด้วยความกลัวแล้วจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคมต่อไป

เฉพาะการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการจัดการปัญหาคุณธรรมนั้นน่าจะเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับทัศนะของกฤษฎมูรติเพราะช่วยให้เราเห็นความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่น ซึ่งหากกระทำด้วยความใส่ใจอย่างแท้จริงแล้ว ก็จะสามารถลดความขัดแย้งระหว่างบุคคล หรือแก้ไขปัญหาคุณธรรมในสังคมได้ แต่ดุลยพินิจอื่นๆ ได้แก่ ค่านิยม ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีคุณลักษณะตรงกันอย่างหนึ่ง คือ มาจากอดีตหรือมาจากประสบการณ์เดิมของผู้อื่นที่ดำเนินชีวิตมาก่อน และกลายเป็นแบบแผนชีวิตของคนในปัจจุบัน และหากผู้เรียนไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีระเบียบในใจและอิสรภาพควบคู่ไปด้วยแล้ว ก็จะกลายเป็นการยอมรับแบบแผนดังกล่าวมาเป็นหลักประพฤติปฏิบัติด้วยความกลัว

ด้วยมุมมองเช่นนี้ เราสามารถพิจารณาได้ว่า ความตั้งใจของผู้สอนที่จะปลูกฝังความคิดเรื่องความซื่อสัตย์ให้แก่ผู้เรียนจะกลายเป็นสิ่งไร้คุณธรรมไปทันที หากเป็นการสร้างแบบแผนชีวิตอย่างหนึ่งขึ้นมาให้ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามด้วยความกลัว เพราะเมื่อใดก็ตามที่การกระทำที่ก่อปรด้วยความซื่อสัตย์ของผู้เรียนได้สร้างความรู้สึกปลอดภัย เป็นที่ยอมรับได้รับความเคารพนับถือขึ้นมา ก็จะสร้างความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน และแบ่งแยกคนที่มีลักษณะที่ไม่เข้าพวกกับตนเพราะไม่มีความซื่อสัตย์ออกไป การแบ่งแยกเช่นนี้นำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกันด้วยวิธีต่างๆ เช่น การตำหนิ การไม่พูดด้วย การขบไล่ จนถึงทำร้ายร่างกายและเช่นฆ่าอย่างไร้ปราณี ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม หากยอมรับประเด็นว่าคุณคือสิ่งมีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การคิดนอกกรอบของแบบแผนในอดีตย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ ผลคือการทำผู้เรียนบางคนตั้งข้อสงสัยและพร้อมจะแสดงความเห็นหรือดำเนินชีวิตที่แตกต่างออกไป

จึงเป็นไปได้ที่จะพบสถานการณ์ในห้องเรียนที่ผู้สอนซึ่งยึดกับคุณธรรมในสังคม ค่านิยม ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ และผูกพันกับประสบการณ์ในอดีตที่ยาวนานของตนจะต้องพบความขัดแย้งกับนักศึกษาในห้องเรียนซึ่งมีประสบการณ์กับอดีตในระยะสั้นกว่า และต่างฝ่ายก็เข้าใจเรื่องค่านิยม เช่น ความเป็นไทย หรือประเด็นคุณธรรมในสังคม เช่น ความซื่อสัตย์ แตกต่างกัน หรือกรณีผู้ประกอบอาชีพที่ยึดมั่นในของจรรยาบรรณวิชาชีพของตน ก็อาจพบว่าในสถานการณ์ที่บุคคลสองอาชีพมาพบกัน เช่น ทหารไทยกับสื่อมวลชนชาวยุโรป จะพบความไม่ลงรอยซึ่งกันและกันได้

ดังนั้น การกำหนดวิธีแก้ไขปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมในสังคม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยไม่ได้ส่งเสริมการสร้างระเบียบในใจและอิสรภาพให้แก่ผู้เรียน จึงเป็นช่องทางหนึ่งของการผลิตซ้ำวัฏจักรของปัญหาคุณธรรมในสังคมต่อเนื่องไม่รู้จบ

2. วิธีการที่ได้ผลในการจัดการปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม คือการสร้างวินัยในความหมายของการเรียนรู้ด้วยการปลูกฝังความสามารถที่จะรักได้ตลอดชีวิต

ในเมื่อการใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ในการจัดการปัญหาคุณธรรม จริยธรรม ยังไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาคคุณธรรม จริยธรรมของสังคม และยังนำไปสู่การผลิตซ้ำของปัญหาความขัดแย้งด้วย ดังนั้น การสอดแทรกทัศนะของ กฤษณมูรติเข้าไปในกรอบ TQF จะมีส่วนช่วยพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และลดความขัดแย้งของสังคมได้ ดังนี้

2.1 การให้ความหมายแก่คำว่า วินัย ในกรอบ TQF ว่าหมายถึง การเรียนรู้กรอบ TQF ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้ตัวอย่างพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ที่บัณฑิตระดับปริญญาตรีจะต้องแสดงออก อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก ในที่นี้ จึงขอเสนอความหมายของคำว่า วินัย ตามทัศนะของกฤษณมูรติ ดังนี้

คำว่า วินัย (discipline) ในความหมายที่เราคุ้นเคย คือ แบบแผน ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ เช่น วินัยของทหาร ลิกขาบทของพระสงฆ์ เป็นต้น

กฤษณมูรติ (2546ก) อธิบายว่า *“Discipline means to learn, not to conform, not to suppress, not to imitate the pattern of what accepted authority considers noble.*

วินัย หมายถึง การเรียนรู้ไม่ใช่การคล้อยตาม ไม่ใช่การกดขี่ ไม่ใช่การลอกเลียนแบบอย่างตามอำนาจที่เหนือกว่าซึ่งเรายอมรับเอาไว้เป็นข้อปฏิบัติ” (141)

การเรียนรู้ (learning) คือ การเปิดจิตใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่ขัดแย้งกับความรู้เดิมหรือขัดแย้งกับผู้ที่มีผลสรุปความรู้ที่แตกต่างกับตัวเอง เพราะขณะที่เรียนรู้นั้นแบบแผนความรู้เดิมย่อมไม่สามารถมีอิทธิพลเหนือผู้กำลังเรียนรู้ได้ การเรียนรู้จึงต่างจากความรู้

ความรู้ (knowledge) คือ ผลสรุปของคำอธิบายชุดหนึ่ง เช่น ความรู้เรื่องดวงจันทร์ในสมัยโบราณนั้นมนุษย์มีคำอธิบายเกี่ยวกับดวงจันทร์ว่าเป็นที่อาศัยของเทพธิดา สมัยต่อมา มีความรู้ใหม่หรือคำอธิบายใหม่ว่า ไม่มีเทพธิดาหรือสิ่งมีชีวิตใดๆ อาศัยอยู่เลย จากประสบการณ์ เราจะเห็นว่าความรู้เปลี่ยนได้ แต่กว่าความรู้ใหม่ซึ่งขัดแย้งกับความรู้เดิมจะเป็นที่ยอมรับนั้น มักจะมีความรุนแรงระหว่างบุคคลที่เห็นแตกต่างกันเกิดขึ้นเสมอ ขณะที่การเรียนรู้จะไม่สร้างผลสรุปในใจของผู้เรียน

การเรียนหนังสือที่มุ่งเพียง “ความรู้” เพื่อไปประกอบอาชีพ เช่น การเรียนบัญชี ได้ความรู้บัญชีแล้วไปประกอบอาชีพ จะเป็นการทำซ้ำในสิ่งที่รู้อยู่แล้ว การลิ่งซ้ำๆ เช่นนี้ในการดำเนินชีวิตเป็นผลให้เกิดความเบื่อหน่าย คนที่มุ่งแต่การมีความรู้ก็จะพบว่าความรู้ที่เรียนไปไม่เพียงพอกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงและกลับต้องเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติมอีก ดังนั้น การศึกษาจะต้องไม่ให้แต่ความรู้เพียงอย่างเดียวแต่จะต้องกระตุ้นหรือสอนผู้เรียนให้รู้จัก “การเรียนรู้” ควบคู่ไปด้วย เพราะการเรียนรู้ทำให้ตื่นตัวและมีชีวิตชีวาอยู่ตลอดเวลา

ตัวอย่างเปรียบเทียบคือ หากดำเนินชีวิตไปตามความรู้ที่มี เช่น รู้ว่าหมีแพนด้าทุกตัวมีวงรอบตาเป็นสีดำ เมื่อได้เห็นหมีแพนด้าที่มีวงรอบตาสีดำตรงกับความรู้ที่เรียนมาก็ไม่มีความพะวงใจอีกต่อไปว่าหมีแพนด้าตัวถัดไปจะมีวงรอบตาเป็นสีดำหรือไม่ เพราะความรู้ที่มีทำให้การได้เห็นวงรอบตาสีดำของหมีแพนด้าไม่ใช่เรื่องน่าอัศจรรย์ใจอีกต่อไป กลายเป็นความรู้สึกเฉยๆ หรือน่าเบื่อไปในที่สุด แต่หากรู้จัก “การเรียนรู้” ด้วยจิตที่ตื่นตัวทุกขณะ ย่อมทำให้การเห็นหมีแพนด้าทุกครั้งเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์ใจ เช่นเดียวกับการได้สังเกตลักษณะพฤติกรรม และความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ทั้งหมดที่จะเป็นสิ่งที่ใหม่ที่น่าสนใจมีแง่มุมให้ได้เรียนรู้อยู่เสมอ

Learning is different from acquiring knowledge. Please, if you will kindly give your attention to this a little bit – that learning is an infinite process, limitless process, whereas knowledge is always limited...Learning is not accumulative because you're moving...

การเรียนรู้แตกต่างจากการหาความรู้ กรุณาให้ความใส่ใจสักหน่อยเถอะ
ว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ไม่สิ้นสุด เป็นกระบวนการอันไร้ขีดจำกัด
ในขณะที่ความรู้จำกัดเสมอ...การเรียนรู้ไม่มีการสั่งสมให้มากขึ้นเพราะคุณ
กำลังเคลื่อนที่ไป (กฤษณมูรติ 2547, 46-49)

“วินัย” ในความหมายของกฤษณมูรติ จึงเป็นการเรียนรู้ที่ทำได้ตลอดชีวิต ไม่ทำให้
การดำเนินชีวิตเป็นการวนเวียนอยู่กับความรู้เดิม ขณะที่วินัยในความหมายที่เราคุ้นเคยนั้น
จะเป็นการบังคับตนเองในตั้งมั่นอยู่ในแบบแผนของสังคม ความเชื่อ จารีตประเพณีต่างๆ
จนหมดอิสรภาพ

2.2 วินัยในความหมายของ “การเรียนรู้” จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อปลูกฝังผู้เรียน
ให้สามารถรักสิ่งต่างๆ ได้ตลอดชีวิตอันเป็นวิธีที่ได้ผลในการแก้ไขปัญหาคุณธรรมของสังคม
หากการทำตามแบบแผนทางศีลธรรมด้วยความกลัวเป็นสาเหตุของความขัดแย้ง
ก่อให้เกิดการแบ่งแยกในสังคม คุณธรรมที่แท้จริงจะต้องมาจากระเบียบในใจและอิสรภาพ
จึงจะหยุดวัฏจักรของปัญหาคุณธรรมในสังคมได้นั้น ก็จำเป็นที่ต้องสร้างวินัยในความหมาย
ของการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น เพราะการเรียนรู้ คือการเปิดจิตใจให้เรียนรู้สิ่งซึ่งเปลี่ยนแปลง
อยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่ขัดแย้งกับแบบแผนความรู้ความเชื่อเดิม และจะสามารถจัดการ
ทำตามศีลธรรมเพราะความกลัวออกไปได้

ในการเรียนรู้จะต้องมีการปลูกฝังความสามารถที่จะรักสิ่งต่างๆ ให้เกิดขึ้นด้วย
เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสัมพันธ์ที่ตัวเขามีต่อสิ่งรอบตัว ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของผู้เรียน
ในการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งที่มีคุณธรรมอย่างแท้จริง ได้แก่ การทำจากระเบียบในใจและ
ทำด้วยอิสรภาพ

*Now, can one find for oneself a way of behavior which is not
dictated by others or by society or by circumstances or by
religious sanctions...I think one can find that out, if one knows
what love is...แล้วเราจะค้นพบด้วยตนเองได้หรือว่า วิธีแห่งพฤติกรรม
ที่ไม่ถูกบงการจากคนอื่นจากสังคม จากสิ่งแวดล้อม หรือจากข้อห้าม
ทางศาสนา...ฉันคิดว่าเราพบกับสิ่งนี้ได้ถ้าหากเรารู้จักความรัก
(กฤษณมูรติ 2549, 122-123)*

ลักษณะของความรักที่จะปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระจากแบบแผนทั้งปวงและเกิด
ระเบียบในจิตใจได้ จะต้องไม่เป็นความรักเพื่อครอบครองเป็นเจ้าของและยังต้องสามารถ
ให้ความรักต่อสิ่งต่างๆ ได้ตลอดชีวิตอีกด้วย

การรักษาความสามารถที่จะรักได้ตลอดชีวิตต้องเริ่มฝึกจากความเอาใจใส่ อ่อนโยน มีเมตตา ซึ่งจะชักนำให้พฤติกรรมที่เรามีต่อสิ่งต่างๆ นั้น ไม่ขึ้นลงเปลี่ยนแปลงไปกับแบบแผน ความเชื่อหลักการทางศาสนา และทัศนคติของผู้คน เช่นเดียวกับพฤติกรรมของเด็กเล็กที่สามารถเล่นด้วยกันโดยปราศจากปราคาการชนชั้น ประเพณี ศาสนา ครั้นเมื่อทะเลาะกันไม่นาน ก็สามารถหวนมาเล่นกันได้อีก

ตัวอย่างเรื่องการตรงต่อเวลาที่นัดหมายไว้เพราะไม่ต้องการให้ผู้อื่นรอคอยก็เป็นการปฏิบัติด้วยความรัก เป็นพฤติกรรมของระเบียบในใจที่ไม่ได้มาจากความกลัว หรือถูกอบรมให้แสดงออกอย่างสุภาพ แต่เกิดจากความรักความเอาใจใส่ที่มีต่อผู้นัดหมายซึ่งแม้จะเป็นคนไม่คุ้นเคย มีฐานะการงานและฐานะทางสังคมต่ำกว่า ความเอาใจใส่เช่นนี้จึงหมายถึงการคิดเกี่ยวกับตัวเองน้อยลง การไม่ถูกครอบงำด้วยอดีตที่สะสมมา และทำให้บุคคลเป็นอิสระอย่างแท้จริง

สรุปผล

หากการใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และ จรรยาบรรณวิชาชีพในการจัดการปัญหาด้านคุณธรรมในสังคมยังเป็นวิธีที่มีข้อจำกัดเพราะ อาจนำไปสู่การสนับสนุนให้เกิดความขัดแย้งแย่งแย่งระหว่างมนุษย์ต่อไป และถ้าการสร้าง วินัยในความหมายของการเรียนรู้ด้วยความรักจะเป็นวิธีหนุนเสริมที่ได้ผลในการสร้าง คุณลักษณะบัณฑิตที่มี “คุณธรรมอย่างแท้จริง” แล้ว ในการจัดการเรียนการสอนจึงควร ยึดแนวทาง 2 ประการ ดังนี้

1. สร้าง “วินัย” ในความหมายของ การเรียนรู้ที่จิตรู้สึกตัวและมีชีวิตชีวา ให้เกิดขึ้น ในผู้เรียนจนเป็นทักษะติดตัวไปตลอดชีวิต การให้ความสำคัญกับวินัยในความหมายนี้น่าจะเป็น สิ่งที่ยอมรับได้ตามทัศนะของนักการศึกษา เช่น เอกวิทย์ ณ ถกลาง (2545) ซึ่งกล่าวว่า “เราควรเปิดใจกว้าง หาวิธีที่กว้าง เรียนรู้ไม่จบสิ้น และเรียนตลอดชีวิต” (64)

ความเป็นไปได้ของการสร้างวินัยในความหมายนี้ ส่วนหนึ่งต้องมาจากผู้สอนที่ควร ต้องมีจุดหมายชัดเจนที่จะหล่อหลอมบุคลิกที่มีวินัยในความหมายของการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน และผู้สอนเองก็ต้องมีจิตที่มีชีวิตชีวาพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไปกับผู้เรียนด้วย

2. สร้างบรรยากาศของความรัก ความเมตตา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีใส่ใจ สิ่งรอบตัวด้วยความถ่อมตน สามารถสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ อย่างไม่บิดเบือน ไปตามกรอบแบบแผนของค่านิยม ความเชื่อต่างๆ

To help him to be alive it is imperative for a student to have this extraordinary feeling for life...to be passionate about it, to

love ---which demands a great sense of humility...How will you create the climate in which they see all these influences, in which they look at the beauty of this earth, look at the beauty of this valley?

การช่วยทำให้เด็กมีชีวิตชีวานั้นเลี้ยงไม่ได้เลยที่เด็กต้องมีความรู้สึกที่เป็นพิเศษต่อชีวิต...มีความรู้สึกที่รุนแรง มีความรัก ซึ่งต้องการความรู้สึกถ่อมตัวอย่างยิ่ง...คุณจะช่วยสร้างบรรยากาศชนิดที่ทำให้เด็กเห็นอิทธิพลที่มากำหนดนี้ได้อย่างไร ซึ่งในบรรยากาศเช่นนี้เด็กเห็น หรือดูความงามของโลก เห็นความงามของหุบเขาเหล่านี้ (กฤษณมูรติ 2547, 296-297)

แท้จริงแล้วในสถาบันการศึกษาก็มีบรรยากาศที่ส่งเสริมความรัก ความเมตตา ความใส่ใจเฝ้าสังเกตสิ่งต่างๆ อยู่แล้ว เช่น กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสังคมในลักษณะค่ายอาสาพัฒนา และการรักษาสัตว์แวดล้อม เป็นต้น แต่การดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ยังขาดความจริงจังของการปลูกเร้าความรักหรือความรู้สึกถ่อมตนเพื่อได้ผลลัพธ์การเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ เพราะนักศึกษายังทำกิจกรรมด้วยความรู้สึกของผู้เหนือกว่าในด้านระดับการศึกษา ฐานะเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าในชีวิต โอกาส หรือด้วยความกลัวว่าจะไม่ได้คะแนนตามข้อกำหนดของรายวิชาที่ลงทะเบียน หรือข้อกำหนดของสถาบันเพื่อสำเร็จการศึกษา ดังนั้น เมื่อกิจกรรมเสร็จสิ้นไปแล้ว ความรู้สึกแบ่งแยกแตกต่างกับสิ่งรอบตัวจึงยังคงดำรงอยู่

กฤษณมูรติเห็นว่าความสามารถที่รักสิ่งต่างๆ ตลอดชีวิตได้นั้นจะเติบโตขึ้นในบรรยากาศที่ปราศจากความกลัวและการกดขี่ซึ่งกันและกัน เมื่อปราศจากความกลัวบุคคลย่อมเป็นอิสระและมีระเบียบในใจ ความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ย่อมเป็นไปตามวิถีของคุณธรรมที่แท้จริง มิใช่วิถีจากระเบียบภายนอกที่ต้องมีคุณธรรม อันเนื่องเพราะถูกสั่งสอนอบรมว่าต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม หรือเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นผู้สอนหรือสถาบันการศึกษาต้องสร้างสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนที่ปราศจากความกลัว เช่น ทบทวนระบบรับน้องด้วยวิธีการชมชื่นรุนแรง ฯลฯ มีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถสั่งสม “ความรู้” ไปได้ แต่ก็สร้างวินัยในความหมายของการเรียนรู้ด้วยจิตที่มีชีวิตชีวาควบคู่กันไป รวมถึงปลูกฝังการให้ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ซึ่งจะเป็นวิถีทางไปสู่การสร้างระเบียบในจิตใจและอิสรภาพที่แท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณมูรติ. (2545). *พลังแห่งจิตเจียบ*. ถอดความโดย หิ่งห้อย ณ ภูเขากา. สงขลา: มูลนิธิ
อันวีภษาณา.
- _____. (2546ก). *มนุษย์ต้องเปลี่ยนแปลงตนเอง..ด่วน! เล่ม 1*. แปลโดย
เทวี วัฒนา และ วาณีรัตน์ ศรีประสิทธิ์. สงขลา: มูลนิธิอันวีภษาณา.
- _____. (2546ข). *มนุษย์ต้องเปลี่ยนแปลงตนเอง..ด่วน! เล่ม 2*. แปลโดย
เทวี วัฒนา และ วาณีรัตน์ ศรีประสิทธิ์. สงขลา: มูลนิธิอันวีภษาณา.
- _____. (2547). *ศาสนาแบ่งแยกมนุษย์*. แปลโดย ชัยมงคล วรพินพงศ์
และ จิราพรธรณ ทองธิว. กรุงเทพฯ: มูลนิธิอันวีภษาณา.
- _____. (2549). *มิติใหม่ทางการศึกษาเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์*.
แปลโดย พยับแดด. กรุงเทพฯ: มูลนิธิอันวีภษาณา.
- กฤษณมูรติ และ เดวิด โบธัม. (2549). *อนาคตของมนุษย์อยู่ตรงไหน*. แปลโดย พยับแดด.
สงขลา: มูลนิธิอันวีภษาณา.
- พระอารดินทร์ เขมธมโม (รัตนภู). (2549). *การศึกษามโนทัศน์เรื่องความตายของกฤษณมูรติ*.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาปรัชญา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก: <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp>. (วันที่ค้นข้อมูล: 8
ตุลาคม 2553).
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.2552*. เอกสารเย็บเล่ม.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2545). *ศักยภาพในไทวิถี*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถีทรรศน์.